

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων για την παράνομη ανέλκυση αντικειμένων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος από τον βυθό των Αντικυθήρων

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων για την παράνομη ανέλκυση αντικειμένων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος από τον βυθό των Αντικυθήρων

Η ανέλκυση δύο αντικειμένων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος (μίας αρχαίας λίθινης άγκυρας και ενός σιδερένιου κανονιού ιστορικών χρόνων) από τον βυθό των Αντικυθήρων στις 12/8/2020 από σκάφος Έλληνα εφοπλιστή και η μεταφορά τους σε ιδιωτική αποθήκη, ερήμην της αρμόδιας Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, συνιστά πράξη παράνομη.

Είναι τουλάχιστον ανησυχητικό, όταν εκπρόσωποι φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή χορηγοί των ενάλιων αρχαιολογικών ερευνών του ΥΠΠΟΑ, κρίνουν πως αυτοί μπορούν να αναλάβουν την διαχείριση των αρχαιοτήτων, πέρα και έξω από κάθε νόμιμη διαδικασία, υποκαθιστώντας την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τη μόνη αρμόδια κρατική υπηρεσία για την προστασία και τη διαχείριση των αρχαιοτήτων σύμφωνα με τους νόμους και το Σύνταγμα.

Με τέτοιες αυθαίρετες ενέργειες παραβιάζονται επιπλέον οι αρχές της αρχαιολογικής επιστήμης και οι διεθνείς συμβάσεις προστασίας της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς (Σύμβαση για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO – 2001), που αντιμετωπίζουν τις ενάλιες αρχαιότητες ως υλικά τεκμήρια της ιστορίας και επιβάλλουν την επιστημονική δεοντολογία για την προστασία, τη συντήρηση, την έρευνα και την ανάδειξή τους.

Σημειωτέον ότι τα συγκεκριμένα αντικείμενα, όπως πολλά άλλα στις ελληνικές θάλασσες, ήταν γνωστά στην αρμόδια Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, ενώ είχαν ανακοινωθεί και σε πρόσφατο επιστημονικό συνέδριο.

Είναι ακόμη πιο ανησυχητικό, όμως, ότι η ίδια η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λ. Μενδώνη, όταν ερωτήθηκε γιατί δεν ακολουθήθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες («Εφημερίδα των Συντακτών» 25/8/2020 και Δελτίο Τύπου ΥΠΠΟΑ 25/8/2020) απάντησε ότι «σύμφωνα με το άρθρο 24 του Συντάγματος η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του καθενός».

Είναι πρωτοφανής η ενέργεια της Υπουργού να επικαλεσθεί το Σύνταγμα χωρίς αναφορά στις διατάξεις του Ν. 3028/2002, που θεσπίστηκε ακριβώς για την εφαρμογή του άρθρου 24! **Η επιταγή του άρθρου 24 του Συντάγματος θεραπεύεται μέσω της ύπαρξης μιας ισχυρής δημόσιας Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, αρμόδιας για την προστασία και την ανάδειξη των αρχαιοτήτων, με το επιστημονικό προσωπικό, με επαρκή μέσα και πόρους για να ασκήσει το ρόλο της προς το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.**

Κατ' αναλογία, το ότι η δικαιοσύνη ασκείται στο όνομα του ελληνικού λαού δεν σημαίνει ότι επιτρέπεται η αυτοδικία!

Σε διαφορετική περίπτωση, ανοίγει ο ασκός του Αιόλου για οποιονδήποτε θέλει να ιδιοποιηθεί ή να βλάψει αρχαιότητες φέρνοντας εκ των υστέρων ως αιτιολογία ότι το έκανε για τις σώσει.

Καλούμε, λοιπόν, την Υπουργό να απόσχει από κάθε ενέργεια ή δήλωση που ενέχει οποιαδήποτε δισημία ή υπόνοια κάλυψης ενεργειών που βλάπτουν αρχαιότητες. Στην περίπτωση των Αντικυθήρων, τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 24 έκαναν πράξη οι Ιταλοί πολίτες που κατήγγειλαν την παράνομη ανέλκυση με στοιχεία στις αρμόδιες αρχές και ο συνταξιούχος συνάδελφός μας που γνωστοποίησε την καταγγελία στο ΥΠ.ΠΟ.Α.

Εξίσου πρωτοφανές είναι και το γεγονός ότι **η Υπουργός, όπως**

προκύπτει από το ίδιο Δελτίο Τύπου, είχε ενημερωθεί από τις 17/8/2020 για την παράνομη ανέλκυση, και δεν προέβη σε καμία από τις αναμενόμενες ενέργειες.

Το γεγονός ότι όλη αυτή η υπόθεση ξεκίνησε από στέλεχος ιδιωτικού ιδρύματος, το οποίο μέχρι πρότινος παρείχε χορηγίες στην αρμόδια Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων (ανασκαφή ναυαγίου Αντικυθήρων κ.ά.) εγείρει επιπλέον ζητήματα. Θέτει μετ' επιτάσεως το ζήτημα των συνεργασιών των Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α. με ιδιωτικούς φορείς. Οι όποιες οικονομικές αδυναμίες των φορέων προστασίας και διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς να επιτελέσουν το επιστημονικό τους καθήκον, όπως είναι η διεξαγωγή πολυδάπανων ερευνών, δεν δικαιολογούν την υποκατάστασή τους στην άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων από φορείς εκτός της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Το ΥΠ.ΠΟ.Α. δια των Υπηρεσιών του οφείλει να θέτει και να τηρεί αυστηρά πλαίσια συνεργασίας, τα οποία δεν θα επιτρέπουν την ανάπτυξη προσωπικών φιλοδοξιών. Η όποια επιθυμία φυσικών και νομικών προσώπων να συνδράμουν τις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. δεν μπορεί παρά να έχει επιβοηθητικό χαρακτήρα. Και για να συμπληρώσουμε τις δηλώσεις της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, βάσει της συνταγματικής διάταξης «για τη διαφύλαξή του (φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος) το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα ...».

Επισημαίνουμε ότι κατά την εξέλιξη της υπόθεσης αυτής έχουν υπάρξει απαράδεκτες απειλητικές και συκοφαντικές αναφορές ενάντια στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και εργαζόμενους-ες σε αυτήν. Διακηρύσσουμε ακόμα μια φορά ότι ανάλογες συμπεριφορές δεν μας πτοούν. Η ισότητα απέναντι στο νόμο είναι το θεμέλιο της δημοκρατίας. **Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων απαιτεί να ακολουθηθούν όλες οι νόμιμες διαδικασίες στην περίπτωση της παράνομης ανέλκυσης από τον εφοπλιστή, όπως θα ακολουθούνταν για κάθε πολίτη.**

Πηγή: elaliberta.gr